

ubytovny pro uprchlíky (a zároveň domu seniorů) Ward Road Camp pod symbolem vítězství, „V“, jakýmsi logem spojenecké vítězné kampaně.

Výstavní plochu s Rothsteinovým konvolutem uvádějí panelové anotace k tématu židovského uprchlictví i historické souvislosti s (e)migracemi, sestřih filmových vzpomínek pamětníků (záznamy na 24 minut – viz <http://sfi.usd.edu/czech>), půvabný „mávající“ dvouapůlminutový sestřih amatérských filmových záběrů pořízených Annou a Arnoldem Votickými cestou do Šanghaje i v Šanghaji, dokonce i fotografie náhrobku rodiny Anny Votické v Praze – s poznámkou, že všech pět židovských hřbitovů v Šanghaji, včetně 824 hrobů na hřbitově založeném uprchlíky z Evropy, bylo zlikvidováno za tzv. kulturní revoluce.

Vybrané archiválie osobních průkazů a propustek i soukromá korespondence se hlásí k československé identitě. Aplikace dotykové virtuální výstavy na elektronickém průvodci dokresluje jak historii židovské komunity na Dálném východě, respektive v Asii, tak „galerii“ z archivního výběru samotného autora ojedinělých fotoreportáží, Arthura Rothsteina. Nabízí jak výběrovou dokumentaci amerického západu z 30. let – se snímkem *Dívka v okně* z Alabamy (1937), tak i sérii ze 40. let z Číny a Barmské cesty, jako například až stereotypní ikonografii snímků *Obchodník s kuriozitami* nebo *Pouliční prodavač na Bundu* (oba Šanghaj 1946), a konečně rovněž materiál z let padesátých, kde se kontrastně představuje téma války a míru i etnických procesů 20. století.

Marcela Suchomelová (EÚ AV ČR. v. v. i.)

126. konference American Folklore Society *Ecologies, Encounters, and Enactments*. Long Beach, 14.–17. 10. 2015

Americká *folkloristics*, popřípadě *folklore studies*, obor v kontextu postsocialistických zemí často nepřesně překládaný jako „folkloristika“, představuje v současnosti jednu z mála svěbytných subdisciplín etnologických věd, rozlišitelných (podobně jako evropská etnologie a především několikanásobně významnější sociokulturní antropologie, rozdělená do několika výrazných akademických tradic) i v globálním měřítku. Zatímco v prvních desetiletích své existence byla *folkloristics* chápána buď jako součást antropologie (koneckonců, jedněmi z prvních šéfredaktorů nejvýznamnějšího oborového periodika *Journal of American Folklore* byli Franz Boas a Ruth F. Benedictová,

a ještě v 50. letech 20. století volal žák Bronislawa K. Malinowského William R. Bascom po integraci této disciplíny s kulturní antropologií), nebo filologických a literárních věd (američtí badatelé v tom navazovali především na britskou tradici výzkumu balad a kontinentální tradici folklorní komparistiky), v druhé polovině 20. století nastoupila cestu razantní emancipace jak od sociálněvědních, tak literárněvědních přístupů. Obohacením o historizující přístupy zakladatele novodobé podoby této disciplíny Richarda M. Dorsona v 50. letech a inspirací původně skandinávským konceptem *folk-liv*, v americkém kontextu v 60. a 70. letech přeznačeným na *folklife*, se americká *folkloristics*

stala svébytnou sebevědomou disciplínou, produkující originální badatelské přístupy rozlišitelné i v mezinárodním kontextu (například tzv. texaská/austinská performanční škola či současná bádání v oblasti digitálního folkloru).

Nejvýznamnějším odborným setkáním amerických „folkloristů“ jsou pravidelné výroční konference American Folklore Society (AFS), založené v roce 1888. Tato oborová organizace je dnes americká do značné míry jen svým jménem – každý její osmý člen působí mimo USA, a její konference tak přitahují velké množství badatelů z mnoha kontinentů, především Latinské Ameriky, Asie a Evropy; v tomto smyslu tak představuje určitou „konkurenci“ pravidelným zasedáním International Society for Folk Narrative Research, založené až v roce 1959 (v roce 2016 budou ostatně jednání obou těchto organizací spojena v rámci společné konference v Miami). 126. zasedání AFS se konalo v městě Long Beach v blízkosti Los Angeles v Kalifornii; čtyřdenního jednání se zúčastnilo přes 750 odborníků, kteří prezentovali své příspěvky v celkem 126 tematických panelech, rozdělených do 9 souběžně organizovaných obecných tematických oblastí. Vedle těchto příspěvků, připravených především 32 tematickými sekcemi AFS, proběhla i celá řada dalších speciálních prezentací a odborných, kulturních a komunitních aktivit včetně exkurzí, výstav a veřejných diskusí. Vzhledem k tak velké šíři aktivit není možné v omezeném prostoru podat obecnou charakteristiku celého jednání; můžeme upozornit například na výroční přednášku současné předsedkyně AFS Michael Ann Williamsové (Western Kentucky University), která upozornila na historický význam studia materiální kultury pro tuto disciplínu. Bylo to totiž právě studium materiality, které v 60. a 70. letech 20. století napomohlo, díky evropským etnologickým inspiracím, k emancipaci této disciplíny od antropologie, která se v té době

výzkumu materiální kultury příliš nevěnovala (současná situace je ale samozřejmě zcela jiná, a to v obou disciplínách).

Pro (středo)evropského badatele byl z celého jednání nejvíce osvěžující především kontakt se sebevědomou a v domácím kontextu nepříliš pochopenou disciplínou, pro kterou je dnes její minulé sepětí s kulturní antropologií a literární vědou stejně tak vzdálené, jako pro soudobé evropské chápání etnologie spojení etnografické a folkloristické tradice (například příspěvek Barbro Kleinové ze Swedish Collegium for Advanced Study o standardním spojení etnologie a folkloristiky v rámci většiny evropských akademických tradic vyvolal upřímný údiv, zda má – v zámoří teoreticky i metodologicky vysoce hodnocená – evropská folkloristika „zapotřebí“ spojovat se s fenoménem chápaným jako revitalizace deskriptivní národopisné/*Volkskunde* tradice; následná diskuse ukázala, že vzájemné nepochopení tkví především v radikálně odlišné terminologii). Obecně je možné konstatovat, že současná americká *folkloristics* plodně rozvíjí přístupy, které v postsocialistických (často až příliš agonických) debatách o domnělých rozdílech mezi „antropologií“ a „etnologií“ zůstávaly do značné míry stranou, orientuje se na současná témata, která jsou ostatními etnologickými vědami relativně opomíjená (výše zmíněný *digitální folklor*, studia *performance* či *vernakulární kultury*), a rozvíjí spolupráci s podobně orientovanými dynamickými badatelskými tradicemi, jako je čínská či indická *folkloristics*. O to zajímavější bude její letošní společné jednání s International Society for Folk Narrative Research, které bude do značné míry představovat konfrontaci tohoto diskurzu s tradičněji chápanou folkloristikou původně evropského ražení.

Petr Janeček (ÚE FF UK, Praha)